

Aan de leden van de raad
i. a. a. de commissieleden

Datum
8 juli 2025

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
867788

Bijlagen

Onderwerp:
Raadsinformatiebrief Cultuurhistorische analyses voor beschermde dorpsgezichten

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over ons collegebesluit om het budget voor een revolverend fonds cultureel erfgoed in te zetten voor het maken van cultuurhistorische analyses en waardebeoordelingen voor de vier dorpskernen. Ook voor de actualisering van de bestaande cultuurhistorische inventarisaties in de gemeente Houten voor opname in het Omgevingsplan.

Aanleiding

U heeft bij het vaststellen van het collegeprogramma en de Erfgoedvisie Gemeente Houten besloten dat er een revolverend fonds moest komen voor de instandhouding van monumenten. Hiervoor is jaarlijks een structureel bedrag van € 20.000 opgenomen in de begroting en een start bedrag van € 320.000. Het revolverend fonds blijkt echter, om goed werkzaam te kunnen zijn, een inleg van € 5 miljoen nodig te hebben (bron: Nationaal Restauratiefonds), wat niet begroot is. Daarom is gekeken hoe met de beschikbare middelen toch bijgedragen kan worden aan het beschermen van cultureel erfgoed en aan het doel van instandhouding van monumenten en erfgoed recht gedaan kan worden. In de Erfgoedvisie worden *Beeldkwaliteitsplannen historische dorpskernen* en *Beschermde dorpsgezicht* genoemd als gewenste kaders voor een goede omgang met de aanwezige kwaliteiten in de dorpskernen. Voor het aanwijzen als beschermd dorpsgezicht is een cultuurhistorische analyse en waardebeoordeling nodig, op basis waarvan de te beschermen waarden worden benoemd.

Kernboodschap

Stads- en dorpsgezichten werden voor de komst van de Omgevingswet beschermd via beschermende regels in het bestemmingsplan waarin de historisch-ruimtelijke kwaliteiten worden beschreven; sinds 1 januari 2024 moet deze bescherming in het Omgevingsplan geregeld worden. Het budget van 2025 en een klein deel van 2026 van het revolverend fonds cultureel erfgoed wordt gebruikt voor het maken van een cultuurhistorische analyse en waardebeoordeling voor de vier dorpskernen. Daarmee wordt aan een plusproject uit de Erfgoedvisie uitvoering gegeven. In Q1 van 2026 wordt de cultuurhistorische analyse en waardebeoordeling van de dorpskernen afgerond. Ook de actualisering van de bestaande cultuurhistorische inventarisaties is dan afgerond.

Consequentie

Met de inzet van het budget dat beschikbaar is gesteld voor het revolverend fonds cultureel erfgoed kan een ambitie uit de Erfgoedvisie worden uitgevoerd. Uiteindelijk wordt door aanwijzing van beschermde dorpsgezichten de aanwezige kwaliteiten goed vastgelegd en voor de toekomst geborgd. Een beschermd dorpsgezicht kan een kader bieden voor goede omgang met deze kwaliteiten en maakt erfgoed inclusieve ontwikkeling mogelijk. Daarnaast maakt het de historie van de dorpskernen meer zichtbaar en beleefbaar.

Wat betekent dit voor de raad (procedureel)

Kennis te nemen van het collegebesluit om het budget van het revolverend fonds cultureel erfgoed te gebruiken voor het maken van cultuurhistorische analyses en waardebeoordelingen voor de vier dorpskernen en voor de actualisering van de bestaande cultuurhistorische inventarisaties. Hierbij wordt ook de lokale kennis en expertise die aanwezig is over de historische dorpskernen gebruikt. Bij het proces rond het definitieve aanwijzen van beschermde dorpsgezichten wordt u als raad uiteraard betrokken.

Bij de update van het uitvoeringsplan wordt bepaald voor welke ambities uit de Erfgoedvisie het structurele budget ingezet wordt.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop